Onbeş günlük
DURUM
TKP. Yayın Bürosu

Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİNİN ENFORMASYON BÜLTENİ

Sayı 8 (238) 2 Mayıs 1979

İÇİNDEKİLER:

B İ L D İ R İ

Türkiye işçi sınıfı, ulusal demokratik güçler, dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım günü 1 Mayıs'ı İzmir'de ve Mersin'de yığınsal, örgütlü, disiplinli olarak kutladılar. Gerici-faşist güçlerin saldırılarına karşı 1 Mayıs kazanımını korudular. Bu başta NATO'ya, Amerikan emperyalizmine, faşizm tehlikesine, emperyalist baskılara boyun eğen hükümetin sıkıyönetimcilik ve kemerleri sıkma politikasına karşı savaşta eylem ve cephe birliğini güçlendirdiler.

İşbirlikçi tekelci burjuvazinin, sıkıyönetimin, hükümetin yasaklamaları, demagojileri, demokrasi güçlerini birbirine düşürme girişimleri, Türkiye işçi sınıfını yıldıramadı, yolundan şaşırtamadı. Egemen güçlerin hazırladığı provokasyon tuzağı boşa çıkarıldı. İşçi sınıfına, emekçilere 1 Mayıs gösterilerini yaptırmama oyunu bozuldu.

TKP, 1 Mayıs'ta ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve sosyalizm bayrağını büyük bir özveriyle, bilinçle, yiğitlikle yükseklerde dalgalandıran DİSK, Türk-İş üyesi işçileri, köylüleri, tüm emekçileri ilerici, devrimci güçleri, kadınları selâmlıyor. 1 Mayıs gösterisini örgütleyen, yürüten komünistleri, sosyalistleri, CHP'lileri, Kürt demokratlarını, ülkenin dört bir yanından gelen, İzmir'de 1 Mayıs alanına çıkan yüz bin emekçiyi bu başarıdan ötürü kutluyor.

Hükümet 1 Mayıs'ta orduyu halkın üzerine sürdü. Sıkıyönetim bölgelerinde ve buna dayanarak tüm ülkede terörü yoğunlaştırdı. Milyonlarca İstanbulluyu evlerine hapsetti. Yığınsal tutuklamalarla spor alanlarını toplama kamplarına çevirdi. DİSK yöneticilerini, TİP,TSİP genel başkanlarını, binlerce ilericiyi göz altına aldı. Demokratik örgütleri kapattı. Barışçıl bir gösteriye terörle yanıt veren CHP ağırlıklı hükümetin gericilikle uzlaşması daha da açığa çıktı. Demokratik özgürlüklere, işçi haklarına karşı saldırı, giderek tırmanan anti-komünist kampanyayla, Kürt halkına karşı şövenist baskılar at başı yürüyor. Bu süreç, NATO'nun, Amerikan emperyalizminin, UPF'lerin ülkemiz üzerindeki baskılarıyla, dayatmalarıyla sıkı sıkıya bağlıdır.

TKP, 1 Mayıs'ta göz altına alınan DİSK yöneticilerinin, TİP ve TSİP genel başkanlarının, öteki tüm yurtseverlerin serbest bırakılmasını, tüm kovuşturmaların durdurulmasını istiyor. Kürt köylerine yapılan baskılar durdurulmalıdır. Sıkıyönetim kaldırılmalıdır. MHP

ve tüm faşist saldırı odakları kapatılmalıdır. Emperyalizmin, NATO'-nun, UPF'lerin dayanaklarına boyun eğilmemelidir. TKP, bu amaçla, komünistleri, sosyalistleri, sosyal-demokratları, tüm CHP'lileri, Kürt demokratlarını ortak direnişlerde eylem birliğini güçlendirmeye çağırıyor.

Türkiye Komünist Partisi

2 Mayıs 1979 Merkez Komitesi

---

1 Mayıs

Türkiye işçi sınıfı, emekçileri, uluslararası işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım günü 1 Mayıs'ı tüm baskılara, yasaklamalara, provokasyonlara karşın yığınsal bir biçimde kutladı. Bu yıl 1 Mayıs törenleri, faşist saldırıların üstelediği, emperyalist baskının arttığı, işçi sınıfının birliğine, sınıf sendikalarına karşı saldırıların yoğunlaştığı, sıkıyönetim bölgelerinde tüm gösterilerin yasaklandığı bir ortamda yapıldı.

1 Mayıs öncesinde, işçi sendikaları, ilerici gençlik ve kadın örgütleri, çeşitli meslek kuruluşları, köy emekçilerinin örgütleri DİSK'in örgütliyeceği 1 Mayıs törenlerine katılacaklarını açıkladılar. Çeşitli sendikalar bu yıl 1 Mayıs'ın tüm ülke çapında kutlanması yönünde kararlar aldılar. Özellikle İzmir, Diyarbakır, Kocaeli, Mersin bölgelerinde 1 Mayıs'ı kutlama hazırlıkları yoğun bur biçimde sürdürüldü.

Gerici, faşist güçler, Maocular, onların basını 1 Mayıs gösterilerini engellemek amacıyle komünistlere, ilerici güçlere karşı çeşitli provokasyonlara giriştiler, kışkırtmalarda bulundular. Burjuva basını 1 Mayıs gösterilerini TKP'ye ve özellikle de sınıf sendikalarına saldırı fırsatı yaptı. Gösteriyi DİSK'in düzenlemesine karşın, "Yine TKP 1 Mayıs'ta gösteri yapacak" deniyor; İGD üyelerinin 1 Mayıs'ta kullanmak üzere silâhlandıkları uyduruluyor; DİSK'ten çıkarılan Bank-Sen, Maden-İş sendikaları üst üste basılıyordu. İç gericiliğin ve uluslararası emperyalizmin baskıları karşısında giderek sağa kayan CHP yönetimi de, tüm üyelerine 1 Mayıs gösterisine katılmama çağrısı yaptı. Ecevit hükümetinin halkımıza

dayattığı Sıkıyönetim komutanlıkları da Sıkıyönetim bölgelerinde 1 Mayıs gösterilerini yasakladı.

Bu koşullarda 1 Mayıs gösterilerinin başarıya ulaşması için TKP, sınıf sendikaları, ilerici kuruluşlar yapıcı bir tutum takındılar. Maden-İş, Bank-Sen, Baysen sendikaları yaptıkları ortak açıklamada, DİSK'in düzenliyeceği 1 Mayıs gösterisine aktif bir biçimde katılacaklarını bildirdiler. "TKP'nin Sesi" Radyosu da 24 Nisan günlü yorumunda, "TKP, komünistler DİSK'in kesin bir dille örgütleyeceğini açıkladığı 1 Mayıs gösterisine bütün olanaklarıyle katılacaktır...TKP 1 Mayıs'ı başarıya ulaştırmak için bütün ilerici güçlerle, eylem birliğine, gericiliğin en yoğun saldırılarını göğüslemeye, eylemin tüm politik sorumluluğunu en başta paylaşmaya hazırdır...Herşeyden önce 1 Mayıs gösterisine katılacak yığınlar güvenilir, ortak bir önderliğe kavuşturulmalıdır. Gösteriler açıkça belirlenmiş savaşım hedeflerine yönelmelidir...1 Mayıs'ta, 1 Mayıs alanına işçilerin tek bir yumuruk gibi birleşik çıkmasını istiyenler, eğer bu isteklerinde içtenlikliyseler hiç zaman yitirmeden sınıf sendikacılarına karşı bölücü, ihraç kararlarının yırtılıp atılmasını istiyen 10 binlerce işçinin istemlerine kulak vermelidirler...Sosyalist partiler, 1 Mayıs eşiğinde TKP'nin öne koyduğu eylem birliği çağrısına karşı olumlu bir tutum almalıdırlar..İşçi sınıfının sendikal ve politik eylem birliği, 1 Mayıs gösterisinin,bu yığınsal savaşımın başarısı için biricik temel koşuludur" dedi.

TKP'nin, sınıf sendikalarının, ilerici örgütlerin bu yapıcı tutumuna sosyalist partiler, DİSK yönetimi bir yanıt vermedi. İşçilere hiç bir ciddi açıklama yapılmadı. Tam tersine, DİSK yöneticileri, " 1 Mayıs günü Taksim alanında işçileri bekliyeceklerini" duyurdular. Böylece işçiler örgütsüz, hazırlıksız olarak sıkıyönetimin, polisin karşısına çıkarılma durumuyla karşı karşıya kaldılar. Hattâ bazı DİSK yöneticilerinin Sıkıyönetim komutanlıklarıyle pazarlığa giriştiği haberleri basına yansıdı. Bu durum karşısında 1 Mayıs'ın İstanbul'da, 1 Mayıs Alanında kutlanması olanakları kalmadığı açıktı.

Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen sendikaları ortak bir açıklama yaparak, tüm demokratik güçleri İzmir'de 1 Mayıs gösterisine çağırdılar. "TKP'nin Sesi" Radyosu da 26 Nisan günlü yorumunda, serüvenciliğe karşı çıktı, provokasyonu açığa vurdu, sendikaları, sosyalist partileri, tüm CHP'lileri, Kürt demokratlarını, yurtsever aydınları 1 Mayıs'ın birlik, dayanışma ve savaşım bayrağını İzmir'de elbirliğiyle yükseltmeye çağırdı.

TKP'nin bu tutumunun doğruluğunu olaylar kanıtladı. İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı sokağa çıkma yasağı koydu. İstanbul'a 100 bin asker indirildi. Toplama Kamp Komutanlığı kuruldu. Yapılan hazırlık ve uygulama Sıkıyönetimin barışçıl 1 Mayıs gösterisini kanla bastırma, yığınsal tutuklama niyetini göstermekle kalmadı. 1 Mayıs'taki askersel hareket, düpedüz bir darbe provası niteliği taşıyordu. Bu da, 1 Mayıs'a karşı hazırlanan provokasyondan gerici-faşist güçlerin hükümeti ele geçirmek için yararlanmak istedikleri yolunda yapılan kanıyı güçlendiriyordu. Ama Türkiye işçi sınıfı, sıkıyönetimin, hükümetin, 1 Mayıs'a karşı olan güçlerin 1 Mayıs'ın anti-emperyalist, anti-faşist belgilerle, yığınsal , örgütlü bir gösteriyle kutlanmasını engellemek amacıyla giriştiği baskılara, gerici-faşist güçlerin hükümeti ele geçirme amacı taşıyan provokasyonlarına, yasaklamalara boyun eğmedi./Engelleme girişimleri boşa çıkarıldı. Provokasyon tuzağı kırıldı. İzmir'de 100 bin ve Mersin'de 10 binlerce işçi, emekçi, genç, kadın 1 Mayıs'ı yığınsal ve örgütlü bir biçimde devrimci belgilerle kutladı.

İzmir'deki 1 Mayıs gösterisi işçi sınıfının, halkımızın faşist tehlikeye, sıkıyönetime, en başta NATO'ya, emperyalizme, tekellerin sömürüsüne karşı yığınsal, örgütlü ve bilinçli bir gösterisi oldu. İzmir gösterisi, işçi sınıfının,emekçi yığınların devrimci bilincindeki politik olgunluğundaki yükselişi yansıttı, daha da geliştirdi. Sıkıyönetim, baskı ve terör koşullarında yapılmasına karşın, bu yılın 1 Mayıs törenlerinde işçi sınıfının birliği, işçi-köylü bağlaşıklığı, ulusal-demokratik güçlerin anti-emperyalist, anti-faşist eylem birliği yolunda yeni adımlar atıldı. İşçi sınıfının öncü politik örgütü TKP'nin savaş belgileri yığınlara mal oldu.

İzmir'deki 1 Mayıs töreni Konak Alanında başladı ve Cumhuriyet alanında düzenlenen yığınsal mitingle sona erdi. Konak alanı ile Cumhuriyet alanı arasındaki yol bayraklarla, dev panolarla donatıldı. 100 binlik gösteriye Maden-İş, Bay[illegible],Bank-Sen, Aster-İş, Yeni Haber-İş sendikaları, Gıda-İş, Petkim-İş, Tekstil, Lâstik-İş üyeleri, Türk-İş'e bağlı sendikaların üyeleri, Köy-Koop'lu, Köy-Der'li köylüler, TÖB-DER üyesi öğretmenler, Türkiye Barış Derneği, İlerici Gençler Derneği, İlerici Kadınlar Derneği, değişik meslek örgütleri ve diğer demokratik kuruluşların temsilcileri katıldılar. Yürüyüş ve mitingde, "NATO'ya hayır!", "Kahrolsun ABD emperyalizmi !", "Faşizme geçit yok!" "Ulusal Demokratik Cephede Birleş!", "İşçiler elele!", "TKP'ye özgürlük!" gibi belgiler haykırıldı. Ege-Köy Der

üyesi emekçiler, "İş, Toprak,Özgürlük!", "Demokratik toprak reformu!" dövizlerini taşıdılar. Köy-Koop gurubunun taşıdığı pankartlar arasında "Tekellere, tefeci ve aracılara karşı işçilerle üretici köylüler omuz omuza!" belgisi yer alıyordu. TÖB-DER'li öğretmenler, İKD üyesi emekçi kadınlar dünya çocuk yılı nedeniyle, "Nötron değil, süt istiyoruz!", "Savaşsız, sömürüsüz bir dünya istiyoruz!" belgilerini yükselttiler. Yığınların ellerinde, "Uluslara,dillere eşitlik!", "Doğu'da ulusal baskıya son!", "Yaşasın Viyetnam halkıyla dayanışma!", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi !" pankartları yükseliyordu.

100 binin üstünde işçi, köylü, genç, kadın ve aydının katıldığı törende bir konuşma yapan Maden-İş genel başkanı Kemal Türkler özetle şunları söyledi: "İşçi sınıfımızı, ilerici güçleri 1 Mayıs bayrağını yükseklerde tutmaktan hiç kimse alıkoyamayacaktır...İşçi sınıfımızın, tüm ilerici güçlerin eylem birliğinin sağlanması günümüzün en ivedi görevidir. NATO'dan çıkılmalı, komşu ülkelerle dostluk ve saldırmazlık anlaşmaları bağlanmalı, faşist odaklar dağıtılmalıdır. Her faşist saldırının ardında emperyalizm vardır". Hükümetin halkın hiç bir sorununa çözüm getirmediğini, şövenist bir politikaya yöneldiğini, 1 Mayıs'ı yasakladığını, sendikalara, demokratik örgütlere karşı baskıları artırdığını belirten Kemal Türkler, konuşmasında bazı DİSK yöneticilerinin işçi sınıfının sendikal birliğini parçalama yolundaki girişimlerini de eleştirmiştir.

1 Mayıs İzmir gösterisi yoğun engellemelere karşın başarıya ulaştırıldı. Egemen güçler, ordu, polis ve jandarma aracılığıyla İzmir gösterisine katılmak istiyen emekçilere ağır baskı uyguladılar. Birçok yerde polis, İzmir gösterisine katılmak üzere toplanan ilerici güçlere karşı baskıya geçti. Sendikalara, demokratik örgütlere basti, şubelerini kapattı. İzmir'e gelen otobüsler geri çevrildi ve içindekiler gözaltına alındı, baskılara uğradılar. Örneğin, Seydişehir işçilerini de taşıyan otobüsler bir kaç kez geri çevrildi. Otobüste bulunan Maden-İş bölge temsilcisini Konya Emniyet Müdürlüğünde polisler dövdüler. İlerici Liseliler Derneği ve Çırak-Der üyesi yüzlerce genç de İzmir'e sokulmadı. Toplam 10 bin kadar emekçinin İzmir'de 1 Mayıs'ı kutlaması engellendi. Sokağa çıkma yasağı kondu.

1 Mayıs günü İstanbul'da 1351 kişi sıkıyönetimce göz altına alındı. Tutuklananlar İnönü Stadyumunda toplandı. Sırayla fotografları çekilen yurttaşlar daha sonra Davutpaşa ve Alemdağı kışlalarına götürüldü. TKP, sosyalist partiler, demokratik örgütler hükümetin, Sıkıyö-

netimin 1 Mayıs'a yönelttiği saldırıyı protesto ettiler. TİP genel başkanı Behice Boran ve 300 TİP üyesi baskı ve yasaklamaları protesto amacıyla sokağa çıkma yasağına karşın 1 Mayıs günü sokağa çıktılar. Bunun üstüne gözaltına alındılar. TSİP genel başkanı Ahmet Kaçmaz da bir bildiri nedeniyle göz altına alındı. Bazı DİSK yöneticileri ve demokratik örgütlerin yöneticileri de 1 Mayıs öncesi göz altına alındılar. TKP göz altına alınan sosyalist parti ve sendika yöneticilerinin, tüm yurtseverlerin derhal serbest bırakılmasını istiyor. Bu amaçla işçi sınıfını, tüm ilerici güçleri eylem birliğine çağırıyor.

Türkiye'nin öteki illerinde de 1 Mayıs törenlerine katılanlara karşı yoğun bir terör uygulandı. Mersin'de 10 binlerce kişinin katıldığı gösteride 80 kişi göz altına alındı. Değişik yerlerde 3 kişi öldü, çok sayıda yurttaş yaralandı.

Batı Avrupa ülkelerinde çalışan işçilerimiz, bulundukları ülkelerin işçileriyle, Komünist Partileri ve sendikalarıyla dünya proletaryasının birlik, savaş ve dayanışma gününü yığınsal bir biçimde kutladılar. Emperyalizme, tekellerin sömürü politikasına karşı savaşta sınıfsal dayanışmanın, proletarya enternasyonalizminin somut örneklerini verdiler. Türkiye'deki sınıf kardeşleriyle dayanışma bayrağını yükseklerde dalgalandırdılar.

İzmir'deki 1 Mayıs gösterisi, 1 Mayıs'a konan yasağın yığınların devrimci gücüyle kırılacağını somut olarak gösterdi. Anti-emperyalist, anti-faşist savaşta tüm ulusal-demokratik güçlerin eylem ve güç birliğinin zorunluğu bir kez daha gözler önüne serildi. 1 Mayıs'ın başarısı işçi sınıfının, halkımızın önündeki çetin görevleri çözmede güç kaynağı olacaktır.

---

19 İlde Sıkıyönetim uygulamasına geçildi

4 aydan beri 13 ilde uygulanan sıkıyönetim 2 ay daha uzatıldı ve Adıyaman, Diyarbakır, Hakkari, Mardin, Siirt ve Tunceli illerinde de 26 Nisan'dan başlıyarak sıkıyönetim ilân edildi. Böylece sıkıyönetimin uygulandığı iller 13'ten 19'a çıkarıldı. Hükümet, gerici çevreler sıkıyönetimin kapsamının genişletilmesine ve 2 ay daha uzatılmasına gerekçe olarak yine bölgedeki anti-emperyalist geliş-

melerden ve Türkiye Kürdistanı'nda iç ve dış kışkırtmalardan söz ettiler. Sıkıyönetimin kapsamını genişletme yönündeki Bakanlar Kurulu'nun kararında "Sıkıyönetim kararlarına karşı direnecek sendika ve derneklere karşı sert önlemler alınacaktır" deniyor. Görüldüğü gibi bu tanımlama, sıkıyönetimin şimdiye kadar olduğu gibi bundan böyle de işçi sınıfını, ilerici, demokratik güçleri başlıca hedef aldığını kanıtlıyor. Sıkıyönetim öte yandan Kürt halkı üzerindeki baskı ve terörü yoğunlaştırıyor. Faşist MHP, gerici güçler, Maocular Doğu ve Güney Doğu illerinde hükümetin sıkıyönetim kararını desteklediklerini bildirdiler. İç gericilik bu amaca ulaşmak için yoğun bir provokasyon kampanyası yürüttü. Özellikle Doğu ve Güney Doğu illerinde faşistlerin, Maocuların saldırıları yoğunlaştı. "Bölücülüğe karşı savaş!" belgisi altında Kürt'lere, Alevi'lere karşı kanlı bir kırım başlatma amacıyla gövde gösterileri düzenlendi. Yine bu amaçla Amerikan büyükelçiliğinde görev yapan CİA ajanları bu illerde giriştikleri gezilerde açık kışkırtmalarda bulundular. İmperyalizmin ve iç gericiliğin amacı açıktı: Şövenizmi kışkırtmak, Kürt halkının eşit haklılık istemlerini bastırmak, sıkıyönetimi bu bölgelere de yaymak...

İran, Irak ve Suriye sınırlarında sıkıyönetimi yaygınlaştırmakla ABD emperyalizmi, bölgedeki diğer ülkelerin içişlerine karışma provokasyonları için elverişli koşullar yaratmaya, Türkiye'yi de bu planlara alet etmeye çalışıyor. Nitekim 19 ilde sıkıyönetim uygulamasına geçildiği bir sırada NATO'nun, İMF'nin, Dünya Bankasının temsilcileri Ankara'ya akın ettiler. İMF heyeti başkanı Charles Woudmark Türkiye'den zaman kaybetmeden İMF'nin koşullarını kabul etmesini istedi.

TKP, emperyalizmin, NATO'nun baskılarına karşı, sıkıyönetimin kaldırılması, Kürt halkı üzerinde yoğunlaşan terör ve baskılara son verilmesi için, şövenizme, ırkçılığa, halklararasında düşmanlığın körüklenmesine karşı savaşıyor. Bu ana istekler doğrultusunda tüm ilerici, yurtsever güçleri, sosyalistleri, CHP'lileri, Kürt demokratlarını, emperyalizmin, iç gericiliğin Güney Doğu'da tezgahladığı baskı ve terör planlarına karşı olan herkesi eylem ve güç birliğine çağırıyor.
